

DESEMMASCARAR

L'INTERNAMENT

Informe 2019

Centre d'Internament d'Estrangers (CIE) Zona Franca

Fundació Migra Studium
Palau 3. 08002 Barcelona.
Tel. 934 120 934
info@migrastudium.org
www.migrastudium.org

fundació **MIGRA
STUDIUM**

DESEMMASCARAR L'INTERNAMENT

INFORME 2019

CENTRE D'INTERNAMENT D'ESTRANGERS (CIE) ZONA FRANCA

Fundació Migra Studium
Carrer Palau 3 - 08002 Barcelona.
Tel. 934 120 934
info@migrastudium.org
www.migrastudium.org

Fundació Migra Studium

Projecte CIE

Equip de voluntaris del projecte durant l'any 2019:

Carmen de la Flor, Carol Sentís, Clara Masllorens, Cristina Tomàs, David Tomàs, Giorgia de Nichilo, José Miguel Serrano, Julia Martínez, Loubna Bounakhla, Marc Cinos, Marta Llonch, Marta Reig, Miguel de Medrano, Miquel Pagès, Mónica Mínguez, Paula Nasarre, Pilar Pavia, Rosa Llorens, Saida Francia, Santi Bolívar, Victòria Juncadella i Xavier Camps

Coordinació: Margarita García O'Meany i Pau Vidal

Suport i assessorament jurídic: José Javier Ordóñez

Disseny coberta: Marta Romay

Fotografia coberta: Sol Quiñónez

Correcció lingüística: Muntsa Fernández

Amb el suport de:

DESEMMASCARAR L'INTERNAMENT

Informe 2019 Centre d'Internament d'Estrangers (CIE) Zona Franca

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	3
1.- DADES SOBRE LES VISITES I LES CONDICIONS DE VIDA EN EL CIE.....	4
1.1. Visites	4
1.2. Casos de seguiment més especialitzat	5
1.3. Persones visitades	5
1.4. Possibles menors.....	6
1.5. Circumstàncies de la detenció.....	6
1.6. Situacions de vulnerabilitat.....	6
1.7. Drets vulnerats	7
1.8. Sol·licitants d'asil.....	8
1.9. Altres accions.....	8
2.- UNA ACCIÓ CENTRADA EN ELS DRETS	10
2.1. Realitat de l'internament i arbitriarietat	10
2.2. Sobre l'exercici del dret de defensa.....	10
2.3. Sobre l'exercici del dret de tutela judicial. Recull d'experiències judicials	11
El CIE és un centre d'acollida?	11
El CIE, les condicions de vida i les condicions climàtiques	12
El CIE i el dret de visites dels interns	12
El CIE i els interns amb problemàtiques psiquiàtriques i amb discapacitat. 14	
El CIE i els interns menors d'edat	15
2.4. Conclusió	16
3.- EL DRAMA HUMÀ AL CIE	17
Vull tenir una vida digna.....	17
Desesperat	18

El futur de la meva família.....	18
La mare s'enfadarà amb mi.....	18
Tres anys i dos mesos	19
Ho intentaré les vegades que calgui	19
Els trobo a faltar.....	19
El darrer bri d'esperança.....	20
4.- ANNEXOS	21
4.1 DADES VINCULADES A LES VISITES I CONDICIONS DE VIDA AL CIE	21
Taula 1: Demanda de visites durant el 2019	21
Taula 2: Evolució de la demanda de visites	21
Taula 3: Mitjana de visites.....	21
Taula 4: Detall de tipologia de casos de seguiment especialitzat	22
Taula 5: Nacionalitats i regions de procedència	22
Taula 6: Edat declarada	23
Taula 7: Motius d'internament.....	23
Taula 8: Detall del país declarat dels presumptes menors	23
Taula 9: Circumstàncies que provoquen l'internament al CIE	24
Taula 10: Antecedents penals.....	24
Taula 11 Internament anterior	24
Taula 12 Situacions de vulnerabilitat i risc.....	24
Taula 13: Evolució de les situacions de vulnerabilitat i risc de les persones ateses ...	25
Taula 14: Vulneració de drets	26
Taula 15: Detall de distribució de les altres queixes.....	27
Taula 16: Sol·licitants d'asil.....	27
Taula 17: Resolució de sol·licituds d'asil.....	27
Taula 18 Evolució de sol·licituds d'asil	27
Taula 19: Altres activitats i accions	28
Taula 20: Com han contactat amb Migra Studium.....	29
4.2 DADES VINCULADES A LES ACCIONS DE DEFENSA JURÍDICA.....	29
Taula 21: Accions de defensa jurídica.....	29

PRESENTACIÓ

Any rere any, l'equip de visites al CIE (Centre d'Internament d'Estrangers) de la Zona Franca vol prendre el pols a la realitat que es viu al centre. L'equip de Migra Studium acompanya i és testimoni d'un dia a dia que presenta una complexitat i una diversitat enormes.

En aquest informe hem volgut recollir una triple mirada a aquesta realitat que correspon a les tres parts que trobareu a continuació:

- una primera mirada a les dades de les persones visitades,
- una segona mirada centrada en els drets,
- una tercera aproximació més qualitativa, on deixem que les històries i les veus dels interns i d'alguns voluntaris parlin per elles mateixes.

Els intents administratius i policials de simplificar l'internament i l'expulsió topen amb una realitat tossuda: les biografies dels interns. Aquestes biografies són l'expressió polièdrica de múltiples vulnerabilitats, complexes i plenes de reptes: hi trobem menors d'edat, malalts, discapacitats, dependents, sol·licitants d'asil i protecció internacional, arrelats a Espanya, amb vincles familiars, exclosos, amb causes de l'expulsió per motius ben diversos... les circumstàncies d'accés al CIE són múltiples i molt variades. Tot plegat, un llarg etcètera que anirem desgranant en aquestes pàgines. La profusió de les dades estadístiques de l'informe, amb una vintena de taules, és una mostra d'aquesta realitat que no es deixa simplificar tan fàcilment.

El repàs centrat en els drets i en uns quants exemples clars en què han estat manifestament vulnerats revela unes mancances greus del sistema. Un sistema que permet –per una simple falta administrativa– privar de llibertat els estrangers en centres que acumulen any rere any un reguitzell d'arbitrarietats, males pràctiques, brutalitat, violència i abusos.

Així mateix, les històries compartides en primera persona revelen que els interns al CIE no encaixen sota una única etiqueta uniformitzadora creada i sostinguda per tal d'intentar criminalitzar i justificar l'expulsió de les persones estrangeres en situació irregular. Són històries plenes de dificultats i vulneracions de drets, però també de gran resiliència i determinació. D'alguna manera, aquestes biografies ens recorden que tota vida, i sobretot aquella més amenaçada, invisibilitzada i vulnerabilitzada, té una dignitat inalienable que cal respectar, acompanyar i reivindicar.

Fer visible, doncs, la realitat polièdrica, múltiple i complexa de l'internament, la seva duresa i els seus efectes sovint devastadors –malgrat l'intent homogeneïtzador i simplista de l'administració sancionadora– és un objectiu de la nostra tasca d'acompanyament, servei i defensa de les persones privades de llibertat al CIE i, també, la finalitat d'aquest informe.

Mentre els CIE no desapareguin, Migra Studium seguirà compromès a visitar les persones que hi estiguin internades i a denunciar les vulneracions dels drets que s'hi produeixen. Seguim i seguirem reclamant el seu tancament definitiu perquè aspirem que com a societat, un dia, ens decidim a adoptar polítiques de gestionar la migració humanes i humanitzadores.

1.- DADES SOBRE LES VISITES I LES CONDICIONS DE VIDA EN EL CIE

Al llarg de l'any 2019 l'equip de voluntaris i voluntàries de la Fundació Migra Studium ha visitat setmanalment al CIE de la Zona Franca amb tres objectius:

- 1) oferir acompanyament psicosocial als interns,
- 2) contribuir a reduir els riscos de vulneració de drets i
- 3) afavorir una major transparència i responsabilitat per part de les autoritats.

1.1. Visites

Durant el 2019 l'equip de Migra Studium va rebre 216 peticions de visites i va acompanyar personalment 170 persones privades de llibertat en el CIE de la Zona Franca; va fer un total de 535 visites individualitzades (vegeu annex taula 1). Tots els casos de persones visitades van ser homes perquè, malgrat que les obres de reforma del mòdul de dones es van posar en marxa durant l'any, en tot aquest període només es va internar homes al centre.

Convé remarcar que l'any 2019 l'equip de visites va poder reduir el nombre de peticions sense atendre; el resultat va ser que van rebre visita almenys un cop el 79% de persones que ho havien demanat, de manera que van poder exercir un dels drets reconeguts en el mateix reglament del CIE. Aquesta és la xifra més alta des que Migra Studium elabora el seu informe anual. Ara bé, convé no ser excessivament optimistes i recordar que, de fet, el total d'interns que han sol·licitat ser visitats per Migra Studium (216) representen només un 20% aproximadament del total de persones que aquest any han estat internades al CIE de la Zona Franca. Hi ha, doncs, molt a fer per arribar a garantir plenament aquest dret de totes les persones privades de llibertat al CIE.¹

Ajudaria molt en la tasca de la Fundació, i d'altres entitats, que la Direcció del CIE de Barcelona compartís amb les ONG acreditades el llistat de les persones internes al centre –com succeeix en altres CIE. Així mateix, cal recordar que les dades que oferim són només representatives de les persones que Migra Studium ha visitat i que, per tant, no són extrapolables a la població total internada, però creiem que ajuden a entendre l'internament, i a posar-hi llum i rostres.

Convé remarcar que, si bé és cert que en general els agents de la Policia Nacional faciliten les visites dels voluntaris de la Fundació Migra Studium, s'han registrat 28 incidències. La majoria tenen a veure amb retards injustificats a l'hora d'iniciar les visites (de 20 a 60 minuts), o amb esperes excessivament llargues ja dins la sala de visites (on els voluntaris s'esperen tancats amb pany i clau fins que l'agent no porta l'intern). Tot i que les ONG tenen un horari més ampli de visites que els familiars i que els voluntaris sempre s'identifiquen com a membres de l'entitat, en no poques ocasions els agents de torn interpreten l'horari de visites de les ONG restrictivament, i redueixen així les hores de visites efectives. La raó més comuna dels retards esgrimida pels agents és l'escassetat de personal per facilitar el moviment de les visites. L'alta rotació dels agents sembla un motiu prou clar que dificulta la tasca dels voluntaris, perquè en algunes ocasions les normes i regles de funcionament s'apliquen arbitràriament, segons qui estigui fent el torn, o ha de ser el mateix voluntari qui ha de recordar a l'agent quin és l'horari de visites autoritzat a Migra Studium.

---

¹ A data de finalització d'aquest informe (a mitjan abril 2020) el Ministeri de l'Interior no havia publicat encara les dades oficials sobre l'internament l'any 2019 ni tampoc ens havia proveït les dades requerides com a SJM a través del portal de transparència. Com s'indica a la nota de la Taula 2, el nombre total d'interns (1.059) s'ha inferit a partir de l'últim nombre d'intern que el centre assigna a cada persona que és allà privada de llibertat.

L'equip de voluntaris va poder incrementar la mitjana de visites per intern, que va passar de 2,5 l'any 2018 a 3,3 l'any 2019 (vegeu annex taules 2 i 3). A falta de les dades oficials de part del Ministeri de l'Interior, podem apuntar que aquest major nombre de visites per intern suposa, de fet, una mala notícia, perquè possiblement implica que en molts casos l'estada dels interns al centre s'ha allargat i en força casos s'han exhaurit el total de 60 dies d'internament abans de fer efectiva l'expulsió o de ser posats en llibertat.

1.2. Casos de seguiment més especialitzat

Pel que fa als casos que van demanar un seguiment més especialitzat (vegeu annex taula 4) els possibles menors continuen essent, un any més, el grup més nombrós i la situació més preocupant (38 casos). Convé també ressaltar el cas dels 8 interns que van sol·licitar asil i que Migra Studium va considerar prioritaris. D'aquests, 3 van ser admesos a tràmit, mentre que els altres 5 casos (un grup de cinc algerians arribats en pastera que al·legaven persecució religiosa) van acabar amb la inadmissió a tràmit i la devolució. Els casos de persones amb malalties mentals o físiques també han resultat especialment rellevants aquest 2019: hem acompanyat persones amb malalties psiquiàtriques diagnosticades i que segueixen un tractament especialitzat, persones amb una disminució acreditada, com ara el cas d'un sordmut de naixement, entre d'altres.

1.3. Persones visitades

Les persones visitades al llarg de l'any 2019 eren de 23 nacionalitats declarades, i un 78% procedien del Magrib (133): 78 marroquins i 52 algerians (vegeu annex taula 5). D'altra banda, la població d'origen subsaharià, que l'any anterior havia suposat el 17% de les persones visitades, va suposat només un 5% dels interns que han rebut visites.

Entenem que aquest alt percentatge de persones procedents del Magrib es deu a motius diversos. Destacaríem l'esforç per part del Ministeri de l'Interior per augmentar la taxa d'expulsions a través de la concentració d'interns nacionals del Marroc i Algèria, dos estats que disposen d'acords bilaterals de readmissió de ciutadans en situació irregular,² la proximitat geogràfica –amb l'abaratiment conseqüent dels costos estructurals i logístics de les expulsions–; l'existència d'oficines consulars a la ciutat de Barcelona, i el caràcter dels Estats mencionats, col·laboradors de les polítiques d'externalització del control de fronteres (a través de l'admissió de nacionals de tercers països en trànsit). Tots aquests factors converteixen els ciutadans del Marroc i Algèria en la diana dels internaments al CIE de la Zona Franca.

Pel que fa a l'edat, és molt significatiu que el 50% de les persones visitades siguin menors de 25 anys (vegeu annex taula 6). Apuntem a dues possibles causes d'aquest fenomen. D'una banda, els processos migratoris de joves magribins sembla que s'inicien cada cop més aviat i, en no pocs casos, fins i tot essent encara menors d'edat. D'altra banda, l'absurda situació en què es troben molts joves extutelats que són abocats a la irregularitat sobrevinguda fa que un nombre cada cop més elevat acabi patint ordres d'expulsió i, per tant, també d'internament.

Respecte dels motius d'internament (vegeu annex Taula 7), els casos de persones internades per ordre prèvia d'expulsió administrativa per estada irregular s'han gairebé doblat respecte de l'any anterior i s'ha enfilat fins a assolir prop del 30% dels casos visitats.

---

² El Marroc, amb un acord en vigor des del dia 13 de febrer de l'any 1992 (<https://www.boe.es/boe/dias/1992/04/25/pdfs/A13969-13970.pdf>) i Algèria, amb acord en vigor des del 18 de febrer de 2004 (<https://www.boe.es/boe/dias/2004/02/12/pdfs/A06350-06352.pdf>).

Ara bé, un any més, les devolucions de les persones arribades en pastera segueixen constituint la majoria dels casos.

1.4. Possibles menors

Respecte dels possibles menors, Migra Studium va poder visitar 33 casos i en va tenir notícia de 5 més, un total, doncs, de 38 presumptes menors. D'aquests, tenim constància que 6 van ser reconeguts com a tals i van passar a disposició de la DGAIA –un d'ells després de la intervenció del Comitè dels Drets del Nen de l'ONU–; de la resta, suposem que van ser expulsats en qualitat d'adults, en molts casos interrompent el procés d'acreditació de la seva minoria d'edat. Les nacionalitats dels presumptes menors indica una majoria d'algerians (55%), mentre la resta de possibles menors visitats eren del Marroc (45%). Les edats declarades dels possibles menors (vegeu annex taula 8) semblen indicar que en el cas dels algerians el procés migratori s'inicia a una edat més jove.

1.5. Circumstàncies de la detenció

Sobre les circumstàncies de que provoquen l'internament (vegeu annex taula 9), convé destacar que durant l'any 2019 va haver-hi un nombre molt significatiu de persones visitades que manifestaven que se'ls va sol·licitar la documentació a la via pública (19%) o al transport públic (5%). Aquest augment respecte d'anys anteriors pot tenir dues causes concurrents. D'una banda, sembla coincidir amb l'increment d'identificacions discriminatòries per perfils ètnics i/o racials –identificacions clarament il·legals com han denunciat repetidament altres organitzacions.³ I de l'altra, que els grans operatius de prevenció de furt a la ciutat de Barcelona endegats a partir del mes d'agost han estat *de facto* operacions d'identificació de persones en situació administrativa irregular (el 87% de les detencions han estat per infringir la llei d'estrangeria).⁴

La majoria de les persones visitades (44%) no tenen antecedents (vegeu annex taula 10) i sobta que fins a 22 interns ja havien estat anteriorment internats a un CIE (vegeu annex taula 11). Potser el cas més clar d'aquest acarnissament és el d'un nacional del Marroc que quan va ser visitat al mes d'octubre del 2019 va manifestar que aquella era la cinquena vegada que estava internat en un CIE. Recordem, un cop més, que parlem d'una mesura cautelar excepcional que ha acabat esdevenint la manera ordinària com l'Estat espanyol intenta executar les expulsions, al preu de no respectar els drets de les persones estrangeres.

1.6. Situacions de vulnerabilitat

L'any 2019, l'equip de visites va detectar les següents situacions de vulnerabilitat (vegeu annex taula 12), moltes d'elles compartides per un gran nombre d'interns: 84 persones no tenien familiars o amics que els anessin a visitar; en 55 dels casos patien la barrera de la llengua; 14 presentaven malalties físiques; 14 algun trastorn o malaltia mental i 13 temien ser maltractats si retornaven al seu país d'origen. Menciono a part mereixen les persones que al·legaven tenir un arrelament fort al territori: fins a 32 interns manifestaven tenir cònjuge o parella de fet registrada a Espanya, tenien fills espanyols menors d'edat o tenien fills estrangers menors a càrrec seu (vegeu annex taula 13 amb l'evolució de les situacions de vulnerabilitat dels darrers anys).

³ Vegeu l'informe de l'Open Society Foundation, *Bajo sospecha: impacto de las prácticas policiales discriminatorias en España* (2019) i la campanya de SOS Racisme, Pareu de parar-me (<https://www.pareudepararme.org/>)

⁴ https://www.totbarcelona.cat/societat/estrangers-papers-enduen-pitjor-part-operatius-robatoris_2110491102.html

1.7. Drets vulnerats

Pel que fa als drets vulnerats en el CIE (vegeu annex taula 14), la principal queixa continua essent les dificultats per exercir el dret a la comunicació (sobretot per l'absència d'intèrprets), queixa que representa gairebé un 30% del total. Destaca també que 36 persones no comprenen la seva situació jurídica, i que tot sovint els interns no estaven en contacte amb el lletrat que se'ls havia assignat d'ofici o, pitjor encara, no sabien qui era i, per tant, desconeixien si s'havien iniciat o no accions de defensa jurídica en el seu cas. Tot plegat posa de manifest com l'internament és un impediment clar perquè els interns puguin tenir un procés amb totes les garanties.

La integritat física, psíquica i moral és sovint vulnerada a l'interior del CIE, segons ens manifesten els interns en les visites. És preocupant que 14 interns manifestessin que havien patit tracte intimidatori i 11 més, que un altre intern els havia agredit físicament.

Menció especial mereixen els casos en què els interns manifestaven haver patit tracte racista (1 cas), tracte degradant o intimidatori (8 casos) o fins i tot haver patit agressions físiques per part dels agents del cos de la Policia Nacional (3 casos). De fet, al llarg de l'any, els voluntaris del Migra Studium es van trobar amb un nombre significativament més gran de casos que manifestaven haver patit agressions físiques policials, però els interns deien que no servia de res denunciar o fins i tot indicaven la por a denunciar perquè percebien que hi havia un risc associat (que fossin expulsats immediatament o que patissin encara més agressions). Sovint els interns relataven com aquestes agressions es produïen casualment en aquelles zones de l'equipament on no hi ha càmeres de videovigilància, cosa que feia més difícil provar les suposades accions constitutives de delictes. Els tres casos referits són aquells que van ser derivats a una altra entitat especialitzada després que l'intern manifestés la voluntat de denunciar. Finalment, només un d'ells va decidir fer una denúncia (arran de la qual el jutge va aturar cautelàriament l'expulsió per poder prendre declaració a la suposada víctima).

L'ús de l'aïllament com a mesura de contenció en casos de comportaments autolítics o després d'intents de suïcidi (4 casos) és una resposta pensada des d'una mentalitat de gestió securitària del centre, però dubtem que sigui una mesura proporcionada i al servei de la integritat física, psíquica i moral de l'intern. Alguns interns ens manifestaven que havien ingerit sabó, piles o altres objectes, o que s'havien fet talls a braços i cames per la desesperació de viure l'internament, l'angoixa de no saber si els expulsarien i quan, o davant el pànic de ser efectivament deportats al seu país d'origen, sobretot en els casos en què hi havia un risc de patir persecució.

El dret a la salut segueix provocant queixes al CIE de la Zona Franca, per motius diversos: des de l'atenció mèdica deficient, passant per la suspensió de tractament mèdic fins a la impossibilitat d'anar a visites mèdiques programades. En alguns casos, els interns manifesten que els interfons de les cel·les no funcionen i si han de demanar atenció mèdica urgent a les nits han de cridar o picar ben fort les portes durant molta estona fins que un agent de la policia hi acudeixi. Alguns interns també declaren no voler anar al metge, ni rebre cap medicament de part del centre perquè manifesten la sospita que a vegades alguns companys interns semblen estar sota els efectes d'una medicació excessiva sense un objectiu mèdic/terapèutic clar. Considerem que caldria revisar el fet que l'atenció mèdica dins el centre estigui en mans d'una entitat privada amb ànim de lucre.

Altres queixes també recollides durant les visites tenen a veure amb l'alimentació, la higiene del centre, el robatori de pertinències, etc. (vegeu annex taula 15). Menció especial mereix la queixa col·lectiva que van fer 30 interns a finals de juliol degut a les condicions

de calor excessiva deguda al fet que els aparells d'aire estaven espatllats i les finestres de les cel·les no permeten la ventilació adequada (tenen una planxa metàl·lica fixada per l'exterior i una barra de ferro soldada per dins que impedeix que es puguin obrir).

Especialment preocupant és la manera com s'executen les expulsions des del CIE de la Zona Franca. En una majoria de casos sembla que l'expulsió s'efectua sense l'exigida notificació prèvia amb 24 hores d'antelació. Aquest fet és comentat pels interns, que expliquen repetidament com de matinada els agents entren a les cel·les i s'enduen companys seus sense gairebé ni temps de recollir les pertinences. Alguns estrangers efectivament expulsats ens han contactat des del Marroc o Algèria per compartir els detalls de com van ser expulsats, sense notificació prèvia, a la matinada, sense possibilitat de parlar amb el seu advocat, ni tampoc amb els seus familiars per organitzar la recollida un cop expulsats. Sembla que, sistemàticament, la direcció del CIE decideix adduir raons d'ordre i seguretat per esquivar el requeriment de la notificació prèvia. Durant les visites constatem que aquest fet és un dels motius principals d'angoixa (en l'aspecte psicològic) i alhora d'indefensió (en l'aspecte jurídic) de les persones privades de llibertat al CIE.

1.8. Sol·licitants d'asil

Pel que fa a les sol·licituds d'asil de les persones visitades, 53 persones van tramitar la seva sol·licitud en el CIE i en un cas s'havia sol·licitat asil fora del CIE. Tenim constància que 3 peticions d'asil van ser admeses a tràmit i, per tant, les persones van ser posades en llibertat (dues d'elles per temor de persecució a causa de l'orientació sexual). Tenint en compte aquestes dades i que molts cops els interns ens comparteixen les dificultats per poder preparar bé l'entrevista d'asil (sovint no coneixen el lletrat fins aquell mateix moment) o en algun cas fins i tot per sol·licitar l'asil, considerem que el dret a demanar protecció internacional de les persones privades de llibertat al CIE en força casos es troba greument limitat.

1.9. Altres accions

A part de les visites individualitzades als interns, el programa ha realitzat fins a 460 accions més de suport. Les més recurrents són les de coordinació amb altres actors: amb el Servei d'Atenció Religiosa, amb Creu Roja, amb la direcció del CIE, i altres organitzacions (vegeu annex taula 19). El manteniment d'un grup estable de voluntaris ha estat una altra de les peces importants al llarg de l'any, amb reunions mensuals de coordinació, suport personal, i formacions sobre aspectes rellevants (destaquem una formació específica al novembre amb una entitat especialitzada en temes de tràfic de persones).

Els quatre actes rellevants de sensibilització i incidència política d'aquest període han estat:

- 19 de gener: vetlla de pregària interreligiosa davant el CIE, que va aplegar 15 entitats adherides.
- 7 de juny: presentació de l'informe anual.
- 29 de juny: campanya de recollida de firmes «No més CIE» del SJM a visibles.org
- 17 d'octubre: reunió a porta tancada amb la jutgessa degana i un dels jutges de control del CIE, juntament amb el regidor de Ciutadania i Participació de l'Ajuntament de Barcelona.

Així mateix, els quatre esdeveniments de sensibilització i denúncia amb més ressò mediàtic han estat:

- Juny: presentació de l'informe anual.
- Juliol: queixa sobre les condicions de temperatura al CIE.

- Octubre: participació en una tertúlia radiofònica a La Ser, amb la fiscal d'Estrangeria, entre altres.
- Desembre: participació en la jornada «Vulneració de drets humans al CIE» organitzada a l'ICAB.⁵

La falta d'accés a la informació fa que no sapiguem el destí final de la majoria de persones visitades per Migra Studium (67,7%), és a dir, si van ser efectivament expulsades/retornades o si van ser posades en llibertat (vegeu annex taula 20).

Per acabar, volem ressaltar que la majoria d'interns ens demanen ser visitats a través del Servei d'Atenció Religiosa que entra setmanalment al CIE, tot i que al llarg de l'any també ha estat significatiu el nombre d'interns que han trucat directament per demanar visita (vegeu annex taula 20).

---

⁵<https://www.icab.cat/files/242-501114-DOCUMENTO/programa-vulneracio-drets-humans-CIE-2019-v2.pdf>

2.- UNA ACCIÓ CENTRADA EN ELS DRETS

La realitat descrita més amunt ens obliga a privilegiar la mirada vers els drets de les persones internes. És molt important que l'acció de visita i acompanyament psicosocial nodreixi una mirada jurídica que ens sembla irrenunciable. Sobretot, quan la realitat deixa entreveure una profunda arbitrarietat. A continuació, exposem alguns dels problemes jurídics vinculats a l'increment de l'arbitrarietat que hem trobat el 2019.

2.1. Realitat de l'internament i arbitrarietat

L'exercici dels drets, de qualsevol dret, té un enemic que el socava greument: l'arbitrarietat. El diccionari defineix arbitrarietat com tota «decisió il·legal que adopta un poder públic o una administració pública sense cap justificació, de manera capritxosa».⁶

La Constitució Espanyola, a l'art. 9.3, proscriu l'arbitrarietat en l'actuació dels poders públics. Literalment, proclama la «interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics». En aquest context, el Tribunal Constitucional afirma que «arbitrari equival a no adequat a la legalitat».⁷

L'arbitrarietat és, doncs, sinònim d'injustícia. I l'internament, en la pràctica exercida per l'Administració, esdevé injust en la mesura que tolera l'arbitrarietat.

En aquest sentit, l'observació de les pràctiques organitzades al CIE revela un alt grau d'arbitrarietat en les decisions quotidianes sobre les persones sotmeses a internament. L'arbitrarietat és pràcticament present en tots els aspectes del règim d'internament.

Contra la realitat sovintejada de l'arbitrarietat hi ha la possibilitat d'exercir dos drets íntimament vinculats: el dret de defensa i el dret de tutela judicial efectiva. Operadors jurídics elementals per a l'exercici d'aquests dos drets són, doncs, l'advocacia i la judicatura.

2.2. Sobre l'exercici del dret de defensa

En l'informe anterior, el de l'any 2018, incidiem en el fet que algunes pràctiques de les diferents administracions públiques amb competències en matèries de CIE havien retardat, obstaculitzat i convertit en il·lusori el dret d'accés a la justícia de no pocs interns al CIE de la Zona Franca.

En el present informe, de l'any 2019, subratllem no ja els procediments i les seves deficiències, sinó la forma en què sovint alguns professionals exerceixen amb tal imperícia que, de fet, malbaraten aquest dret fonamental.

A més, durant 2019 han augmentat el nombre, la freqüència i la temàtica de les accions de defensa per part de Migra Studium que suposaven contacte i/o coordinació amb els professionals de l'advocacia. Així mateix, reflex de la intensitat amb què Migra Studium ha treballat amb l'advocacia és també la significativa interlocució quantitativa i qualitativa amb el Servei d'Orientació Jurídica (SOJ-CIE). L'àmplia perspectiva que proporcionen aquests fets descobreix l'alta professionalitat de molts advocats i advocades, tant del torn d'ofici com de designació particular, que exerceixen més que correctament el dret de defensa.

---

⁶TERMCAT

(https://www.termcat.cat/en/cercaterm/arbitrariedad?type=basic&thematic_area=&language=ca)

⁷ Sentència de Tribunal Constitucional núm. 27/1981.

Tanmateix, hi ha alguns altres exemples on el dret de defensa dels interns ha quedat greument afectat.

Pel que fa a aquesta qüestió volem ressaltar un cas en concret que Migra Studium ha conegut i documentat. En la sol·licitud de protecció internacional d'un intern, l'Administració designa una defensa lletrada del torn d'ofici per tal que l'assisteixi tècnicament durant el procediment de sol·licitud. La defensa lletrada consisteix en la presència de l'advocada durant l'entrevista inicial de presentació de la sol·licitud d'asil, així com la preparació i redacció de l'escrit d'al·legacions per al reexamen de la sol·licitud si ha estat inicialment inadmesa a tràmit. Va ser així també en els cas que volem ressaltar. La lletrada designada va presentar un reexamen per escrit amb diverses proves documentals adjuntes sobre la conflictiva situació interna al país d'origen del sol·licitant d'asil: retalls de premsa, pàgines web, informes, etc. L'error flagrant va ser, però, que tota aquesta argumentació jurídica i fàctica, presentada per la lletrada, estava referida a la República Democràtica del Congo, amb capital a la ciutat de Kinshasa. Amb la simple revisió de la cèdula d'identitat del sol·licitant, còpia de la qual la lletrada va aportar en el mateix escrit de reexamen, es fa patent que el lloc de naixement de l'intern en qüestió és la ciutat de Brazzaville i que el país emissor de la cèdula d'identitat és la República del Congo (i no pas la República Democràtica del Congo). No és pas sorprenent doncs que la petició de reexamen d'aquest cas fos justificadament –tot i que desgraciadament– inadmesa a tràmit: la lletrada que havia de defensar l'intern havia confós dos països amb noms similars.

2.3. Sobre l'exercici del dret de tutela judicial. Recull d'experiències judicials

Uns altres operadors jurídics amb competències sobre la tutela dels drets fonamentals dels interns són els jutges i tribunals. Jutges i tribunals es converteixen en garants de l'accés a la justícia, per la qual cosa, la forma en què apliquen el dret de tutela judicial serveix per impedir, corregir i revertir situacions fàctiques d'arbitrarietat. Tanmateix, no sempre quan ens referim al CIE el dret de tutela exercit pels òrgans del Poder Judicial ha coadjuvat en la interdicció de l'arbitrarietat. A continuació n'exposem alguns exemples:

El CIE és un centre d'acollida?

Al mes de març de 2019, la magistrada d'un jutjat d'instrucció de Barcelona va dictar una interlocutòria sobre l'internament d'un ciutadà estranger visitat i acompanyat per Migra Studium, apel·lant al fonament jurídic tercer. Aquest fonament jurídic deia, literalment, el següent: «TERCER.- El que es demana no és una privació de llibertat sinó el trasllat de l'estranger a un Centre d'acollida adequat per procedir al seu internament i fer efectiva la seva expulsió acordada per resolució administrativa, tal com s'ha indicat més amunt».

Aquestes manifestacions judicials només poden ser atribuïbles a la pura negligència o a ignorància, ja que la privació de llibertat és al cor del que és i de com funciona un CIE. Per això mateix són imprescindibles les següents precisions conceptuals.

Sabem que, davant la comissió de les infraccions contingudes en els articles 53 i 54 de la Llei d'Estrangeria, és possible aplicar la sanció d'expulsió a ciutadans estrangers nacionals de tercers països extracomunitaris. I, així mateix, l'article 15 del Reial decret 240/2007 preveu sancionar amb l'expulsió els nacionals dels països membres de la Unió Europea. Finalment, uns i altres estrangers poden ser expulsats per obra de la substitució prevista en l'article 89 del Codi penal. Com a mitjà instrumental per a l'execució d'aquestes sancions d'expulsió, està previst en l'article 61 de la Llei d'Estrangeria l'internament preventiu en un Centre d'Internament d'Estrangers, conegut per les seves sigles: CIE. Per tant, l'internament és una mesura cautelar al servei de l'expulsió.

A més, l'internament és una privació de llibertat. La llibertat de circulació, o llibertat deambulatòria, és un dret fonamental recollit en els articles 17 i 19 de la Constitució espanyola. La naturalesa jurídica de l'internament de persones migrants és, per tant, una mesura cautelar que consisteix en la privació de llibertat per un període màxim de 60 dies, admissible només en procediments en què hi ha una sanció d'expulsió o retorn forçós al país d'origen. El lloc físic, l'establiment arquitectònic on es compleix la mesura cautelar de l'internament, és, precisament, el CIE.

L'article 62 de la Llei d'Estrangeria descriu els CIE com a centres públics administratius, de caràcter no penitenciari, gestionats pel Ministeri de l'Interior; la custòdia, organització i gestió són a càrrec de la Direcció General de Policia. Excepte les persones de Creu Roja i els professionals de la salut que atenen a l'habitable d'infermeria, tots els treballadors del CIE són funcionaris adscrits al Cos Nacional de Policia.

El règim de vida intern en els CIE inclou horaris estrictes, llargues hores tancats a les cel·les, controls i recomptes, limitació del contacte i les comunicacions dels interns amb l'exterior, i importants restriccions en aspectes referents a la intimitat i llibertat personals.

El CIE, les condicions de vida i les condicions climàtiques

Al mes de juliol, durant una onada de calor que era cada dia portada dels mitjans de comunicació, un grup de 30 interns va adreçar un escrit a la direcció del centre per queixar-se de la temperatura, de la manca d'aigua corrent al pati, de la fallada dels equips d'aire condicionat i de la impossibilitat d'obrir les finestres per ventilar les cel·les perquè tenen una barra soldada per dins. Migra Studium es va fer ressò de les protestes dels interns i, després de contrastar-les suficientment i va presentar en nom propi un escrit de queixa davant el jutjat de control del CIE, el 31 de juliol.

Migra Studium no ha rebut cap notificació sobre el tràmit judicial realitzat a partir de la presentació de la queixa formal, malgrat que a l'encapçalament de l'escrit la representació processal de la Fundació demanava expressament tenir-la «per compareguda com a part al procediment». Per desgràcia, aquest oblit processal elemental –la manca de notificació del curs del procés incoat– no ha estat l'únic. Reflecteix una actuació per part dels jutjats d'instrucció encarregats del control del CIE sovint inexplicable. Aquest tipus de fet ja va ser posat de manifest en l'informe corresponent a l'any 2018.

El CIE i el dret de visites dels interns

Tal com també informàvem el 2018, el mes d'octubre d'aquell any Migra Studium va presentar un escrit sol·licitant al jutge de control del CIE la possibilitat de disposar setmanalment dels llistats dels interns per tal d'efectuar un acompanyament psicosocial més acurat i beneficiós.

Aleshores, Migra Studium ja al·legava que el manual pràctic *Monitorear la Detenció Migratoria*, publicat per l'Alt Comissionat de Nacions Unides per als Refugiats l'any 2014,⁸ considera molt important tant la bona qualitat com la quantitat de les visites que reben les persones migrants privades de llibertat: «Las visitas de familiares y de otro tipo son un derecho, no un privilegio. Son un importante recurso, no solo para ayudar a los detenidos por razones migratorias a hacer frente a su situación y la inseguridad de sus circunstancias, sino también para ayudarles a prepararse para la vida después de la detención, ya sea en el país de destino o de asilo, o en el país de origen. Sin embargo, la

⁸ <https://www.acnur.org/fileadmin/Documentos/Publicaciones/2015/10061.pdf>

realidad en la detención migratoria es que las visitas [...] son difíciles. No obstante, el principio rector debe ser la promoción del contacto con el mundo exterior, sujeto solo a las limitaciones de seguridad y únicamente si hubiera evidencia de carácter convincente».

El termini d'internament converteix aquesta mesura cautelar en una privació de llibertat de durada mitjana. Aquesta categorització de la privació de llibertat és esmentada, entre altres, pel Defensor del Pueblo en els seus informes anuals com a Mecanisme Nacional de Prevenció de la Tortura.

Això significa que l'internament no pot durar més de dos mesos i que les possibilitats de salvaguarda dels drets dels interns per part de Migra Studium minven de forma directament proporcional al temps esmerçat a contactar l'intern, esbrinar la seva nacionalitat i llengua materna, recollir el seu consentiment a ser visitat, trobar la disponibilitat de persones voluntàries per iniciar les visites i establir-ne un cert calendari.

La tasca dels voluntaris de la Fundació Migra Studium és justament aquesta: visitar els interns, concepte que al nostre parer implica *acompanyar-los*. Aquesta tasca demana un seguiment personalitzat, l'establiment d'una relació personal i humana més enllà de la mera visita esporàdica o puntual, útil només per engrossir alguna estadística.

El període màxim de 60 dies d'internament, per tant, és un element cabdal a tenir en compte en la tasca de la Fundació com a *coadjuvant de la salvaguarda dels drets* del major nombre d'interns possible. Reduir el temps per poder entrar en contacte amb els interns milloraria significativament la qualitat de les visites que ofereix la Fundació Migra Studium.

En resposta a aquest escrit raonat, el 16 d'octubre de 2019 el jutjat de control del CIE va notificar una Interlocutòria que acorda denegar la petició formulada per Migra Studium.⁹ Hi ha dos aspectes importants en aquesta resolució judicial:

- Ha estat dictada un any després de presentat l'escrit interessat per Migra Studium i d'incoades les diligències.
- El magistrat denega la petició perquè considera que no entra dins de la funció de tutela dels drets dels interns al CIE realitzar una interpretació judicial d'aspectes ambigus, foscos o no expressament regulats.¹⁰

Lamentem que calgués esperar tot un any per rebre resposta per part del jutge i que la decisió del jutjat va ser inhibir-se del fons de la qüestió plantejada per Migra Studium i d'aquesta manera mantenir la restricció del dret dels interns a comunicar-se amb facilitat amb les ONG reconegudes.

---

⁹ En canvi, l'11 de desembre de 2017, els Jutjats de Control d'Estada del CIE d'Aluche havien resolt de manera conjunta mitjançant interlocutòria sobre la possibilitat que les ONG acreditades que visiten interns d'aquest centre, puguin millorar la capacitat i la qualitat de les seves visites. En concret, els titulars dels Jutjats d'Instrucció núm. 20, 6 i 19 de Madrid, «teniendo en cuenta la interinidad de los extranjeros internados y que su estancia se reduce en muchas ocasiones a solo unos días, resulta conveniente para agilizar las visitas de los miembros de las ONGs a los extranjeros internados, que por el CIE se suministre con carácter semanal a las distintas ONGs acreditadas, de una lista en la que se reseñe el nombre y número del interno, su nacionalidad, el Juzgado que ha autorizado su internamiento, el motivo de su expulsión y su forma de entrada en España (patera o no)».

¹⁰ La resolució diu, per exemple: «La solicitud planteada por Fundación Migra Studium implicaría el dictado de este juez de control de una resolución que tendría claramente un alcance normativo que no está justificado para la protección de los derechos de los internos tras el dictado del Real Decreto de 2014.»

El CIE i els interns amb problemàtiques psiquiàtriques i amb discapacitat

Durant els anys 2018 i 2019 Migra Studium ha instat reiteradament la resolució judicial sobre la presència recurrent al CIE d'interns amb trastorns i simptomatologia clínica de salut mental. Així mateix, al novembre del 2019, Migra Studium va denunciar davant l'autoritat judicial la presència d'un intern que presentava una discapacitat auditiva i d'expressió oral (sordmudesa).

Les dificultats que agreujaven el seu internament estaven directament relacionades amb els següents fets: al CIE no hi ha intèrpret de la llengua de signes; els avisos rutinaris d'organització i gestió del centre es realitzen per mitjà de megafonia que l'intern no sentia; impossibilitat per comunicar-se amb els agents del Cos Nacional de Policia, no podia transmetre les seves necessitats, peticions, ni tampoc podia entendre les ordres i instruccions que provenien dels agents encarregats de la seva custòdia; el temps d'internament el passava aïllat de la resta d'interns, aïllament agreujat per la seva discapacitat que s'afegia a la mateixa situació d'angoixa i indefensió que provoca la privació de llibertat al CIE.

La normativa europea, a l'art. 5.1 de la Directiva 2008/115/CE de retorn, exigeix que la salut de les persones sigui tinguda en compte en el procediment d'expulsió i, per tant, també d'internament. L'article 62.1 i 3 de la Llei Orgànica 4/2000 recull que «en cas de malaltia greu de l'estranger, el jutge ha de valorar el risc de l'internament per a la salut pública o la salut del mateix estranger» i pot ordenar la fi de l'internament.¹¹ La Circular 6/2014 de la Direcció General de Policia estableix criteris per sol·licitar l'ingrés als CIE, entre els quals figura considerar l'estat físic i psíquic de la persona.

El Reglament, al seu art. 37.f del Reial decret 162/2014, recull que un dels objectius del reconeixement mèdic a l'ingrés és identificar les persones malaltes i disposar el tractament adequat, així com valorar si la malaltia fes aconsellable el seu ingrés hospitalari. També recull la possibilitat que el director del CIE adopti el cessament de l'internament «[...] quan hi hagi raons mèdiques, degudament fundades i justificades pel facultatiu del centre, que es considerin necessàries per a la salut de l'intern».

L'Organització de les Nacions Unides ha ressaltat la importància del reconeixement mèdic a l'hora d'identificar persones malaltes en diversos documents, com ara en la Comunicació núm. 900/1999 del Comitè de Drets Humans de les Nacions Unides i l'Informe de l'any 2012 del relator especial sobre els drets humans dels migrants. Manifesten que la privació de llibertat és greument perjudicial per a migrants amb discapacitat física o psíquica i persones amb VIH/SIDA i que el tractament i seguiment necessari pot no ser accessible als seus països d'origen.

L'article 1.4 del Reial decret 162/2014 estableix que «el principi de proporcionalitat en els mitjans utilitzats i els objectius perseguits, el d'intervenció menys restrictiva i el d'atenció especialitzada a persones vulnerables regeixen entre d'altres, la gestió dels centres. A aquests efectes s'entenen per persones vulnerables els menors, les persones discapacitades, els ancians, les dones embarassades, els pares sols amb fills menors i les persones que hagin patit una tortura, una violació o altres formes greus de violència psicològica, física o sexual».¹²

¹¹ https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2009/12/12/pdfs/BOE-A-2009-19949-C.pdf

¹² https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2014/03/15/pdfs/BOE-A-2014-2749-C.pdf

De forma repetida, Migra Studium ha denunciat la manca d'adequació de l'atenció sanitària que s'ofereix al CIE, especialment pel que fa als interns amb malalties mentals, malalties cròniques i discapacitats físiques i intel·lectuals.

L'atenció sanitària del CIE és insuficient, malgrat el que estableix l'art. 7.4 de Reial decret 162/2014, de Reglament dels CIE: «En els centres hi ha d'haver un servei d'assistència sanitària amb disponibilitat de personal, instrumental i equipament necessari per a l'atenció permanent i d'urgència dels interns. Hi ha d'haver les dependències necessàries per a la permanència dels estrangers internats que, segons l'informe emès pel facultatiu, tot i que no requereixin atenció hospitalària per raó de la malaltia física o psíquica o toxicomania apreciada en el seu reconeixement, aconselli la seva separació de la resta dels internats, mesura que s'ha de comunicar immediatament al jutge competent per al control de l'estada dels estrangers al centre.»

La Fundació Migra Studium considera que els centres d'internament no reuneixen els requisits mínims per albergar ciutadans amb discapacitats o amb malalties psiquiàtriques, per la qual cosa reitera la necessitat de prendre les mesures que calguin per evitar l'internament d'aquests ciutadans en aquests centres i decretar-ne la llibertat, i d'adoptar altres mesures cautelars menys greus per a la seva salut i dignitat.

Malauradament, les diverses queixes presentades respecte dels interns amb discapacitats psíquiques i/o mentals han estat inadmeses a tràmit i/o arxivades pels òrgans judicials durant el 2019.

Tanmateix, el Defensor del Pueblo, en resposta a queixes tramitades per Migra Studium davant aquesta realitat ha posat de manifest en més d'una ocasió la veracitat de les al·legacions expressades per Migra Studium, ja que amb paraules del mateix Defensor: «se ha vuelto a insistir a las autoridades policiales que no se considera que los centros de internamiento reúnan los requisitos mínimos para albergar a ciudadanos que cuentan con problemas psiquiátricos, por lo que se ha reiterado la necesidad de adoptar las medidas necesarias para evitar el internamiento de dichos ciudadanos en estos centros.»¹³

El CIE i els interns menors d'edat

Al mes de juliol de 2019, com és habitual quan Migra Studium detecta la presència de possibles menors d'edat interns al CIE, va posar en coneixement de les autoritats policials (Direcció del CIE), administratives (DGAIA) i judicials (Fiscalia i jutjats de control CIE) l'existència d'un grup de, ni més ni menys, 11 interns provinents d'una pastera arribada a Algesires, que al·legaven reiteradament ser menors d'edat.

Tristament, i com és habitual a la pràctica amb què ens trobem, cap d'aquests òrgans (tret de la Direcció del CIE) va notificar a Migra Studium el resultat de les accions dutes a terme un cop presentada la denúncia sobre els possibles menors al CIE. Davant el silenci oficial i la manca d'informació, Migra Studium va denunciar els fets al Defensor del Pueblo, que sí que va admetre a tràmit la denúncia i la va investigar. El resultat va ser un dur informe traslladat a Migra Studium que fa palesa l'arbitrarietat dels processos de determinació de l'edat duts a terme per la Fiscalia de Menors, el CNP i el Jutjats d'Instrucció. Aquestes són algunes de les seves conclusions:

De acuerdo con la información remitida por las autoridades policiales, de los once presuntos menores que constaban en su escrito, cinco de ellos resultaron menores, en otros cinco se

¹³ Text extret de les respostes notificades a Migra Studium pel Defensor del Pueblo el 7 d'octubre 2019 i el 8 de gener de 2020.

determinó su mayoría de edad, en tanto que uno de los interesados no habría manifestado ser menor de edad ante la dirección del CIE de Barcelona.

De modo similar a lo manifestado por usted en su escrito, esta institución considera muy preocupante la presencia de los citados menores en el CIE de Barcelona, lo que es indicativo de un inadecuado funcionamiento de los mecanismos existentes para la detección de menores, tanto en los dispositivos para la recepción de inmigrantes en las costas, como en los procedimientos de devolución incoados, en la tramitación de la medida cautelar de internamiento adoptada por la autoridad judicial, etc.

Asimismo, llama la atención el hecho de que ninguno de los interesados manifestase a los policías actuantes su minoría de edad al acceder a territorio nacional por las costas de Cádiz [...], y sí lo hiciesen poco después tras su internamiento en el CIE. También resulta llamativo que ninguna de las autoridades intervinientes: policiales, judiciales, Subdelegación del Gobierno, etc., albergase dudas sobre la posible minoría de edad de los interesados, ni hiciesen referencia alguna a dicha cuestión en las resoluciones adoptadas. Ello pese a que no contaban con documentación que acreditase su edad y todos estarían comprendidos entre de 17 y 19 años, etapa en la que la apariencia física de los jóvenes no permite apreciar sin lugar a dudas su mayoría o minoría de edad.

2.4. Conclusió

Després d'aquesta enumeració, resulta difícilment comprensible i ens sembla inacceptable topar-se amb resolucions i/o actuacions judicials i professionals com les que hem conegut durant el 2019. No podem treure ferro a l'assumpte: els casos recollits en aquest informe no són pas teòrics o de ciència-ficció. Cadascuna d'aquestes actuacions recollides han afectat greument la vida de persones estrangeres, que haurien d'estar protegides per l'aplicació estricta i garantista de les normes jurídiques. No fer-ho genera un dolor i un sofriment no només innecessari sinó profundament injust.

La qüestió és prou seriosa: l'arbitrarietat que fàcilment es desplega al CIE només pot ser revertida i eliminada a través de l'acció d'accés a la justícia, traduïda a dret de defensa i a dret de tutela judicial. Si decauen la defensa lletrada i la tutela judicial, serà impossible reintegrar la dignitat que l'arbitrarietat violenta.

3.- EL DRAMA HUMÀ AL CIE

El CIE representa l'hostilitat vers les persones migrades; és el rostre visible, físic, estructural de la voluntat cega de no acollir, de no reconèixer, de no atendre l'altre, el que és diferent, el que ve d'altres terres. Vivim en temps de polítiques que neguen l'acollida, la protecció, el reconeixement i l'atenció.

Els interns són persones amb projectes migratoris, és a dir amb desitjos de vida bona que estan a punt d'ensorrar-se. Els somnis d'integració, de regularitzar la residència, de treballar, d'estudiar, de rebre protecció internacional, de viure com a ciutadans a casa nostra, són estripats al CIE: hi ha molt poques històries d'èxit dins del CIE, molt pocs surten en llibertat i arriben a poder refer la seva vida aquí. Els voluntaris i voluntàries de Migra Studium saben que sovint han d'acompanyar el fracàs i el patiment. Però és també aquí on es fa palesa la humanitat, que és també molt fràgil, com ho és sempre la condició humana. Unes quantes visites i unes quantes converses fan possible un acompanyament humà i humanitzador.

Les dures condicions de vida dins el CIE, les vulnerabilitats de les persones internades, així com les situacions de vulneració dels seus drets queden reflectides a través de la mirada i la veu dels nostres voluntaris i voluntàries que transmeten el testimoni d'alguns dels interns visitats, redactats en primera persona. A continuació, doncs, alguns d'aquests testimonis:

Vull tenir una vida digna

Amín, 19. Marroc. Ocupació en origen: **ballarí**

«Tinc dinou anys i soc del Marroc. M'agrada molt la música i la dansa, soc ballarí. Vaig néixer a Fes, d'on vaig marxar quan tenia deu anys. La meva mare havia mort i em vaig quedar sol amb el meu pare, que em maltractava una vegada i una altra. Jo no suportava aquella vida, així que vaig decidir anar-me'n. Encara tinc les cicatrius de les cigarretes que ell apagava en les meves cames. Vaig arribar a Espanya tot sol dins d'un camió. Soc aquí perquè vaig cometre un furt. Vaig arribar a tenir permís de residència, però va caducar i se'm va passar renovar-lo. Tant de bo pogués tornar enrere, estic molt penedit. No vull que m'expulsin, la meva vida és aquí, odio aquell país, no hi vull tornar!»

Així comença l'Amín, entre llàgrimes i capcot, el seu relat. Les llàgrimes, en major o menor mesura, acompanyen totes i cadascuna de les converses que mantenim durant les visites. Se sent consumit per l'esgotament dels dies d'internament, la solitud i l'angoixa davant la possibilitat de l'expulsió. Amb prou feines menja –s'ha aprimat 10 quilos– i li costa molt agafar el son. Rebutja prendre Rivotril –medicament subministrat als interns perquè es tranquil·litzin i puguin descansar–, ja que prefereix mantenir-se en estat d'alerta per si durant la nit el venen a buscar per expulsar-lo. Es refugia en el seu món interior, en els seus records: recorda constantment la seva mare, em diu que somia amb ella. Recorda la seva parella, que acabava de patir un avortament espontani als quatre mesos de gestació, abans del seu internament. Em diu que el cap no li para de donar voltes, m'explica les seves reflexions, les seves idees, les seves il·lusions, els seus sentiments, les seves pors. Cada vegada que donem per finalitzada la visita em demana que ens abracem. Al marxar, acompanyat per la policia, em mira i em somriu, amb uns ulls encara plens de llàgrimes.

L'Amín va ser expulsat al Marroc després de 57 dies d'internament.

Desesperat

Mohamed, 24. Tunísia. Ocupació en origen: **militar**

Demano pel Mohamed i arriba a la sala de visites crispat, agressiu i a la defensiva. A mesura que anem parlant, amb l'ajuda d'un altre intern que ens fa de traductor, es va calmant a poc a poc. M'explica el següent:

«Porto dos dies en aïllament, no entenc per què no em deixen estar-me amb la resta. Fa tres dies vaig rebre la resposta de la meva sol·licitud d'asil, denegada. A la tarda, un agent em va agredir, en un lloc on no hi ha càmeres, però hi havia altres interns allà que estan disposats a donar testimoni del que va passar. Algú em va robar part de les pertinences. Jo no puc tornar a Tunísia, allà vaig formar part de les forces de seguretat i els últims mesos tots els meus companys van ser abduïts per un grup islàmic per anar a lluitar a Síria. Faltava jo. Em vaig escapar del país en pastera. Després de la negativa de la meva sol·licitud d'asil i l'agressió, aquella nit a la cel·la vaig provar de suïcidar-me penjant-me amb una corda. Ara m'adono que aquell dia estava desesperat i que malgrat tot vull viure. Però tornar a Tunísia, impossible.»

Durant la visita el Mohamed, m'ensenya les marques de la corda que encara té visibles al coll. Va passar un total de 9 dies seguits en aïllament, finalment va denunciar les agressions patides i va ser posat en llibertat quan estava a punt de complir 60 dies d'internament. Des de llavors, no en tenim cap notícia.

El futur de la meva família

Yassin, 17. Marroc. Ocupació en origen: **carnisser**

El Yassin es declara menor. Va arribar a Barbate, Cadis, a bord d'una pastera, procedent del Marroc. Viatjava amb 65 persones més, moltes també menors. Va passar 72 hores en una comissaria. M'explica que allà amb prou feines li van subministrar menjar, només uns sucs i unes magdalenes. Després de passar a disposició judicial, va ser traslladat al CIE de la Zona Franca a Barcelona.

Durant les nostres converses em sorprèn el seu permanent somriure i la brillantor dels seus ulls. De vegades mostra preocupació davant la possibilitat de ser expulsat, i també ràbia i incomprensió pel seu internament: «He pagat 1.500€ per acabar en una presó! Jo només vull treballar, mai no he fet res de dolent, ni vull fer-ho. Vull portar una vida *halal*». Després de desfogar-se, ràpidament recupera el somriure, es mostra curiós i vol saber més coses sobre mi. Quan parla de la seva mare i germanes, torna a mostrar-se seriós. El seu pare va morir i ell se sent responsable de la seva família. Novament insisteix que només vol treballar, em diu que és carnisser i, a través de gestos i ganyotes –és molt expressiu–, m'ensenya tot el que sap fer. Els dos riem.

El Yassin va ser posat en llibertat als 50 dies d'haver estat internat. Ja no sentirà més els passos de la policia acostant-se a la seva habitació, cosa que l'aterria perquè sempre pensava que venien per emportar-se'l de tornada al Marroc.

La mare s'enfadarà amb mi

Raouf, 16. Algèria. Ocupació: **estudiant**

«Estic molt enfadat, no sé per què m'han tancat. Soc menor, tothom ho veu perquè sempre em diuen que tinc cara de nen. I no he fet res dolent. Què li diré a la meva mare? Ella no sap que he vingut a Espanya en pastera. No he fet res dolent. Vam arribar a Formentera i

jo i cinc més ens vam amagar en un bosc, però al tercer dia teníem tanta gana que vam sortir. Vam veure una senyora i li vaig dir que era menor i ella em va portar a la comissaria. Després, el jutge a Eivissa, el viatge a Barcelona i ara aquí, tancat al CIE. M'han dit que em poden fer unes proves per demostrar que soc menor i les he demanades: a veure si me les fan aviat i puc sortir. No vull trucar la mare perquè segur que s'enfada amb mi. Ella no sabia res, no sabia que marxava en pastera.»

El Raouf va ser tornat a Algèria després de passar 7 dies al CIE.

Tres anys i dos mesos

José Carlos, 34. Colòmbia. Ocupació en origen: **ciclista professional**

«Tres anys i dos mesos. No es tracta de cap condemna, és l'edat que tenen els meus dos fills que em vindran a visitar d'aquí a poques hores. Vaig fugir farà vuit anys de Quindio, Colòmbia, on un problema amb una banda de narcotraficants va fer que caigués sobre mi i la meva família una amenaça de mort. Amb vint-i-sis anys vaig deixar enrere una carrera professional de ciclista i tot el que m'estimava. Després d'alguns anys complicats, estava refent la meva vida fins que un dia em van identificar com a indocumentat i em van tancar al CIE. M'estic medicant per poder aguantar aquesta situació perquè no puc suportar el pas del temps sense fer res. Només somnio poder passar tot el temps del món amb els meus fills i la meva parella. I prego, prego al meu "Diosito" per veure la seva llum i seguir-la quan surti d'aquí.»

El José Carlos va sortir lliure després de 52 dies d'internament.

Ho intentaré les vegades que calgui

Salem, 34. Tunísia. Ocupació: **paleta**

«He intentat passar la frontera amb Melilla amagat als baixos d'un camió quatre vegades. Les tres primeres em van detenir i l'última vegada em van trencar una cama i em van donar una pallissa. No m'importa. Si m'expulsen, ho tornaré a intentar fins que pugui quedar-me. Avui fa 25 dies que soc aquí tancat. La setmana passada vaig pensar que venien a buscar-me per expulsar-me i em vaig beure el que quedava del gel de la dutxa, però un company de cel·la va entrar al bany i va fer que em portessin a la infermeria. La propera vegada m'empassaré una pica o em tallaré un braç, no ho sé, tant se me'n dona, però el que és segur és que no puc tornar a Tunísia. Allò no és vida, no hi ha treball digne, som gairebé esclaus. Aquí jo no vull problemes, gairebé no parlo amb ningú, només amb els de la meva cel·la i, tot i així, parlo poc. Estic sol, no tinc ningú a Barcelona; quan surti voldria arribar a França, perquè allà hi tinc uns oncles i puc quedar-me amb ells, m'ajudaran a buscar feina. Començaré de nou.»

El Salem va ser alliberat després de 55 dies d'internament.

Els trobo a faltar

Abdallah, 30. Algèria. Ocupació: **pescador**

«Fa 50 dies que soc aquí, no sé què faran amb mi, però tinc el pressentiment que m'expulsaran. Prefereixo no pensar-hi, que sigui el que Déu vulgui. De vegades col·laboro amb les persones que venen de Migra a visitar-nos i els faig d'interpret: així estic ocupat i em sento útil. Tinc els meus fills a Saragossa, amb la meva dona, viuen en un pis d'acollida. Sé que estan bé però no poden venir a veure'm: els trobo a faltar. A ella no li puc explicar que la setmana passada em van clavar una pallissa. A l'hora del dinar, quan

estava a la fila, un agent em va empènyer contra la paret. A la nit, era al lavabo i van venir dos i em van colpejar. Sé que ho puc denunciar, però ¿per a què? Em falten deu dies per sortir. Déu m'està donant força; sento que és al meu costat, per Ell puc resistir; encara que em tornin a colpejar, jo aguanto, *In-xa-Al·lah !*»

L'Abdallah va ser expulsat a Algèria després de 58 dies d'internament.

El darrer bri d'esperança

Walter, 55. Perú. Ocupació: **agricultor**

«Visc a Catalunya des de l'any 95. Avui mateix m'han confirmat que demà a les 19h m'expulsen... després de tant de temps. Jo aquí tinc la meva vida, els meus fills i nets però no importa: m'expulsen. Vaig estar a la presó, on em van diagnosticar esquizofrènia amb pèrdua de memòria; uns dies abans de sortir em van inscriure a un projecte per afavorir la meva reinserció, però just a la porta de la presó m'esperava un cotxe de la policia per portar-me aquí. Demà m'expulsen i deixaré tota la meva vida aquí. Tinc por d'oblidar-me dels fills i dels nets. A Perú no podré seguir cap tractament mèdic, ningú m'ajudarà allà. El meu consol és retrobar-me amb la meva mare, estarà molt velleja després de vint anys. Aquest és ara l'únic somni que tinc: veure-la abans que jo perdi la memòria del tot.»

El Walter va ser expulsat en un macro vol cap a Lima l'endemà d'aquesta conversa.

*Els noms dels testimonis (i en algun cas el país d'origen) han estat modificats per mantenir l'anonimat de les persones internes.

4.- ANNEXOS

4.1 DADES VINCULADES A LES VISITES I CONDICIONS DE VIDA AL CIE

Taula 1: Demanda de visites durant el 2019

Demandes rebudes	216
Demandes ateses (interns visitats)	170
Demandes no ateses *	46
Nombre de visites realitzades	535
Nombre de casos de seguiment més especialitzat	63

* En la majoria d'aquests casos les demandes no van poder ser ateses perquè l'intern havia estat expulsat/retornat abans.

Taula 2: Evolució de la demanda de visites

	2015	2016	2017	2018	2019
Persones internades*	738	640	1820	1190	1059
Demandes rebudes	232	313	367	235	216
Demandes ateses	172	146	208	156	170
Demandes no ateses	60	167	159	77	46

*Anys 2018 i 2019, dada aproximada a partir de l'últim número d'intern de la persona que va sol·licitar ser visitada.

Taula 3: Mitjana de visites

Visites 2019	
Mitjana de visites per intern	3,3
Nombre mínim de visites per intern	1
Nombre màxim de visites per intern	9

Taula 4: Detall de tipologia de casos de seguiment especialitzat

Tipologia de casos de seguiment especialitzat	
Acompanyament en casos de queixes/protestes col·lectives	2
Acompanyament de persones en vaga de fam (casos individuals)	2
Casos de possibles agressions policials derivats a Irídia	3
Presumptes menors*	38
Peticions de protecció internacional d'alta veracitat **	8
Persones amb malalties físiques/mentals	5
Intents de suïcidi	2
Petició de localització de persones migrades desaparegudes	3
Total	63

* Migra Studium va visitar 33 possibles menors i va rebre petició de visita de 5 possibles menors més però que no es van poder satisfer. **Només inclou aquells casos que la petició mereixia una atenció especial i podia ser un cas d'asil clar. Tres casos van ser admesos a tràmit i posats en llibertat. Vegeu la taula de més avall.

Taula 5: Nacionalitats i regions de procedència

REGIÓ	Nre.	%	PAÍS	Nre.	%
Europa de l'Est	4	2%	Geòrgia	1	1%
			Montenegro	1	1%
			Romania	2	1%
Magrib	133	78%	Algèria	52	31%
			Líbia	1	1%
			Marroc	78	46%
			Tunísia	2	1%
Amèrica llatina i Carib	20	12%	Bolívia	2	1%
			Brasil	3	2%
			Colòmbia	4	2%
			Cuba	1	1%
			Nicaragua	1	1%
			Perú	1	1%
			Uruguai	1	1%
			Xile	6	4%
Àfrica subsahariana	8	5%	Hondures	1	1%
			Camerun	1	1%
			República Democràtica del Congo	1	1%
			Guinea Bissau	1	1%
			Nigèria	1	1%
Àsia	4	2%	Senegal	4	2%
			Filipines	1	1%

			Pakistan	3	2%
N/S	1	1%	N/S	1	1%
TOTALS	170	100%		170	100%

Taula 6: Edat declarada

Franja d'edat	Persones	%
Menors de 18	33	22%
de 18 a 25	48	28%
de 26 a 30	29	17%
de 31 a 35	12	7%
de 36 a 40	16	9%
de 41 a 50	16	9%
de 51 a 60	1	1%
de 61 a 70	2	1%
N/S	13	5%
Total	170	100%

Taula 7: Motius d'internament

	Casos	%
Devolució (persones nouvingudes)	46	27%
Devolució per trencament de prohibició d'entrada	14	8%
Expedient administratiu d'expulsió iniciat per estada irregular	21	12%
Expulsió judicial (substitució de condemna penal per expulsió)	6	4%
Expulsió per extinció de residència legal (irregularitat sobrevinguda)	11	6%
Ordre prèvia d'expulsió administrativa per estada irregular	48	28%
N/S	24	14%
Total	170	100%

Taula 8: Detall del país declarat dels presumptes menors

País declarat	Casos	Anys declarats	Casos	%	%
Algèria	21	14	1	3%	55%
		15	1	3%	
		16	11	29%	
		17	8	21%	
Marroc	17	14	0	0%	45%
		15	0	0%	
		16	6	16%	
		17	11	29%	
Totals	38		38	100%	100%

Taula 9: Circumstàncies que provoquen l'internament al CIE

Circumstàncies de fet relatives a la detenció	Casos	%
A la sortida de la presó després de complir condemna	19	11%
Arran d'una denúncia penal	7	4%
Citat a comissaria	2	1%
Detenció arran d'operatiu policial	17	10%
Arribada en pastera	69	41%
Sol·licitud de documentació al metro, autobús o tren	8	5%
Sol·licitud de documentació en via pública	32	19%
N/S	16	9%
Totals	170	100%

Taula 10: Antecedents penals

Antecedents penals	Casos	%
No	75	44%
Sí	68	40%
N/S	27	16%
Totals	170	100%

Taula 11 Internament anterior

Internament anterior	Casos	%
Si	22	13%
No	122	72%
N/S	26	15%
Totals	170	100%

Taula 12 Situacions de vulnerabilitat i risc

Situacions de vulnerabilitat i risc	Casos	%
Cònjuge o parella de fet registrada	16	6,2%
Explotació laboral	2	0,8%
Fills menors espanyols	11	4,3%
Fills menors estrangers al seu càrrec	5	1,9%
Identitat de gènere	3	1,2%
Major de 60 anys	2	0,8%
Malaltia física	13	5,1%
Malaltia mental	14	5,4%

Necessitat i absència d'intèrpret	55	21,4%
No té qui el visiti	84	32,7%
Possible menor	38	14,8%
Risc de maltractament en origen	13	5,1%
Víctima de violència sexual	1	0,4%
Totals	257	100%

Nota: Convé aclarir que alguns interns sumen més de dues vulnerabilitats, per això el nombre de vulnerabilitats supera el de persones ateses. Vegeu dades dels sol·licitats d'asil en taula a part.

Taula 13: Evolució de les situacions de vulnerabilitat i risc de les persones ateses

Situacions de vulnerabilitat i risc	2015	2016	2017	2018	2019
	%	%	%	%	%
Cònjuge o parella de fet registrada	10,6%	2,2%	2,6%	4,2%	6,2%
Explotació laboral	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%
Fills menors espanyols	7,5%	1,5%	2,6%	3,1%	4,3%
Fills menors estrangers al seu càrrec	2,6%	1,1%	1,5%	1,7%	1,9%
Identitat de gènere	0,0%	0,7%	0,3%	3,1%	1,2%
Major de 60 anys	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%	0,8%
Malaltia física	4,4%	4,9%	5,7%	6,3%	5,1%
Malaltia mental	4,4%	4,5%	2,3%	1,4%	5,4%
Necessitat i absència d'intèrpret	15,0%	25,1%	30,8%	26,6%	21,4%
No té qui li visiti	52,9%	49,8%	37,5%	32,2%	32,7%
Possible menor	2,6%	7,9%	12,3%	18,2%	14,8%
Risc de maltractament en origen	0,0%	2,2%	3,9%	3,1%	5,1%
Víctima de violència sexual	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%
Totals	100%	100%	100%	100%	100%

Taula 14: Vulneració de drets

Dret Vulnerat	detalls	casos	%	%
Dret a la comunicació	Absència d'intèrprets	55	28,1%	29,6%
	Restriccions al dret de visites de familiars/amics/ONG	3	1,5%	
Dret a mantenir la seva integritat física, psíquica i moral	Suposat tracte racista per part de l'autoritat	1	0,5%	21,9%
	Suposades agressions físiques policials	3	1,5%	
	Tracte intimidatori/degradant/mals tractes de paraula	8	4,1%	
	Tracte intimidatori entre interns	14	7,1%	
	Agressions físiques entre interns	11	5,6%	
	Control farmacològic del comportament	1	0,5%	
	En aïllament	4	2,0%	
Dret a tutela judicial i a un procés amb totes les garanties	No comprèn la seva situació jurídica	36	18,4%	21,4%
	Dificultat per accedir al SOJ	6	3,1%	
Dret a la salut	Atenció mèdica deficient	15	7,7%	11,2%
	Suspensió del tractament mèdic	5	2,6%	
	Impossibilitat d'anar a les visites programades al metge especialista	2	1,0%	
Dret a l'assistència social	Atenció insuficient, manca de productes d'higiene personal, roba, sabates, etc.	8	4,1%	4,1%
Dret a la informació	No ha rebut fullet informatiu en la seva llengua	4	2,0%	2,0%
Altres queixes	Altres queixes	19	9,7%	9,7%
Totals		197	100%	100%

Taula 15: Detall de distribució de les altres queixes

Altres queixes	casos	%
Alimentació pobre, deficient, poca, servida freda...	6	31,6%
Excessiva calor, manca de ventilació, impossibilitat d'obrir finestres	1	5,3%
Higiene deficient	2	10,5%
Impossibilitat de sentir les instruccions de l'autoritat per megafonia degut a discapacitat física (sordmut)	1	5,3%
Intimidació/persecució religiosa	1	5,3%
Li fan signar documentació sense cap explicació	1	5,3%
Malgrat oposar-s'hi va ser forçat a ser visitat pel cònsol d'Algèria	1	5,3%
Robatori de pertinences	1	5,3%
Sense especificar	5	26,3%
	19	100%

Taula 16: Sol·licitants d'asil

Sol·licitants d'asil	Sol·licituds	%
Dins del CIE	53	31%
Fora del CIE	1	1%
No	77	45%
N/S	39	23%
Totals	170	100%

Taula 17: Resolució de sol·licituds d'asil

Situació 2019	Sol·licituds	%
Admesa a tràmit	3	6%
Inadmesa a tràmit	40	74%
N/S	11	20%
Totals	54	100%

Taula 18 Evolució de sol·licituds d'asil

	2015	2016	2017	2018	2019
Sol·licitant d'asil	49	56	59	34	54

Taula 19: Altres activitats i accions

Altres activitats		
Accions de defensa	Derivacions SOJ	60
	Escrits a Direcció del CIE com a Migra Studium	11
	Trucades a advocats	23
Acompanyament	Seguiment interns post-CIE	11
	Trucades telefòniques amb interns, familiars, Direcció CIE etc.	69
Coordinació	Coordinació setmanal amb Servei d'Atenció Religiosa (SAR)	46
	Gestions de coordinació amb Creu Roja	72
	Gestions (e-mails, coordinació Càritas, Irídia, CEAR, SOS Racisme, etc.)	141
	Reunions amb direcció del CIE	4
Manteniment de grup estable de voluntariat	Entrevistes possibles voluntaris, acompanyament voluntaris	25
	Reunions mensuals de coordinació de voluntaris	11
	Sessions formació de voluntaris	2
Sensibilització, denúncia i incidència	Actes de sensibilització i incidència política	4
	Esdeveniments majors de sensibilització i denúncia a mitjans de comunicació	4
	Presentació d'informe anual	1
Total		483

Taula 20: Com han contactat amb Migra Studium

Contacte		%
A través del Servei d'Atenció Religiosa	114	67,1%
Derivat del SOJ	2	1,2%
Altres organitzacions	3	1,8%
Petició d'altres interns	11	6,5%
Petició del director del CIE	3	1,8%
Petició del seu advocat	1	0,6%
Petició pròpia*	21	12,4%
Petició d'un familiar	7	4,1%
N/S	8	4,7%
	170	100%

*Sovint alguns interns al fer de traductors per altres interns demanen ser visitats. Altrament, són els mateixos interns que truquen al telèfon de la fundació per demanar ser visitats.

4.2 DADES VINCULADES A LES ACCIONS DE DEFENSA JURÍDICA

Taula 21: Accions de defensa jurídica

Accions de defensa jurídica 2019	
Notificacions/peticions/queixes d'interns a la Direcció del CIE	5
Notificacions/peticions/queixes a la Direcció del CIE en nom de Migra Studium	11
Notificacions/queixes al Jutge de control	7
Notificacions/queixes a la Fiscalia Menors	2
Notificacions/queixes al Defensor del Pueblo	24
Notificacions/queixes a DGAIA	4
Assessorament a voluntaris	49
Contacte/coordinació amb advocats	54
Assessorament jurídic a ex-interns CIE	4
Elaboració de material formatiu*	5
Totals	165

*Una càpsula formativa sobre països amb conveni bilateral de readmissió i possibilitats d'expulsió; un dictamen sobre exploracions mèdiques per a determinació d'edat a menors no acompanyats al CIE (incloent-hi l'exploració dels genitals); un guió d'entrevista en francès sobre petició d'asil de persones provinents de països en conflicte intern (Congo Brazzaville); un comentari jurídic explicatiu sobre la instrucció judicial de delictes de maltractaments denunciats dins del CIE; una anàlisi d'una interlocutòria judicial d'instrucció sobre internament.

T'ha interessat?

Si vols, venim a la teva escola, entitat, associació o organització i fem una xerrada, presentació, etc. Només cal que ens envïis un correu a: info@migrastudium.org i ens posarem en contacte amb tu

Vols saber-ne més?

Pots consultar el nostre web: <http://www.migrastudium.org/>

Vols col·laborar?

Fes-te voluntari: <https://fms.crm.socialsj.cat/fes-te-voluntari>

Fes un donatiu: <https://www.migrastudium.org/donatiu>

Demana el tancament definitiu dels CIE a: <https://www.visibles.org>

Comparteix aquest informe amb altra gent.

Fundació Migra Studium forma part del SJM ([Servei Jesuïta a Migrants](#)). El SJM és una xarxa d'entitats del sector social de la Companyia de Jesús dedicades a l'acompanyament, el servei i la defensa de les persones migrants. Està en contacte amb el SJM a altres països i amb l'ONG d'àmbit internacional Servei Jesuïta als Refugiats (SJR)

Palau 3, 08002 Barcelona
T. 934 120 9934
<http://www.migrastudium.org>